NATIONAL TREASURY

A PEOPLE'S GUIDE...

BUDGET 2004

What is the National Budget?

The national Budget outlines the Government's revenue and spending plans and is presented to Parliament by the Minister of Finance every year. It describes how money raised through taxes and borrowing will be allocated between provinces and municipalities to be spent on improving public services such as education, health care and fighting crime. The aim of the Budget is to build a better life for all the people of South Africa.

Investing in people, building infrastructure and fighting poverty

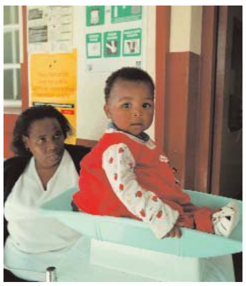

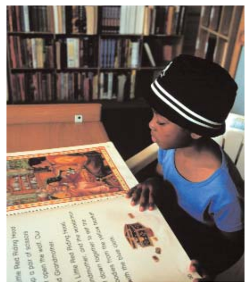

As we celebrate ten years of freedom this year, South Africans have much to be proud. We have a sound, growing economy. The public finances are well managed, Government's debt is low. Inflation is down. We have a budget that addresses the needs of all South Africans, but in particular, the poor. We have created a society based on the principles of equality and justice, we have achieved peace and stability. We are brining beter services to villages and townships.

But there is still much to do. While our economy created about 2 million jobs over the past decade, the number of people out of work has grown. We need to create many more jobs. While we have made major strides in improving the lives of all, we still have a large number of South Africans living in poverty. While we have done much to make our communities safer, we still have work to do to create a more caring society.

It is this vision that will guide Government over the next ten years of democracy.

The 2004 Budget builds on the achievements of the past ten years and spells out Government's plans for the next three years. These include:

1. An expanded public works programme that will create one million work opportunities over the next five years.
2. Strengthening the health system to help people living with HIV and Aids
3. Increasing the number of police women and men to 150 000
4. Accelerating the transfer of land to thousands of South Africans
5. Providing more school books and materials to poor schools
6. Rollout of the child support grant to children up to the age of 14
7. Providing money for food relief and for the effects of drought
8. Building and repairing roads, bridges, rail, ports, schools, community centres, airports, water and sanitation networks and homes.

In 2004/05, Government will spend R318 billion delivering services to people. Of this amount, 56 per cent will go to provinces, 5 per cent to local municipalities and 39 per cent to national government. Provinces will spend more on anti-retrovirals to people infected with Aids, learning materials for poor schools, resources to support small-scale farmers and to provide more children with child support grants.

Additional money will go to national departments to hire more police, improve the working of the court system, invest in road building and upgrading the railways, for the restructuring of universities and technikons and to provide peace-keeping services on the continent as part of our commitment to the New Partnership for Africa's Development (NEPAD). All three spheres of Government will get additional money to implement the expanded public works programme. Municipalities will continue to provide basic municipal services such as water, electricity, and refuse removal.

This Budget balances investing in people, building infrastructure and providing income-support for the poor and vulnerable. By getting this balance right, Government will contribute to growing the economy, creating jobs and reducing poverty.

Budget Highlights

Tax proposals

- Personal income taxes cut by R4 billion to remove the negative effects of inflation on tax payers and to provide real relief to low and middle income workers. People earning below R32 222 a year do not pay any personal income tax.
- The interest income exemption is raised from R10 000 to R11 000 for people under the age of 65 and from R15 000 to R16 000 for people 65 years and older.
- Petrol and diesel will cost 15 cents a litre more.
- A packet of 20 cigarettes will cost 64,3 cents more, a 340 ml can of beer 4,3 cents more, wine up by 20,6 cents and spirits up by 176 cents a 750 ml bottle. These taxes on alcohol and cigarettes will raise a further R1 450 million for spending on services.

Main spending changes over the next three years

- Additional money goes to provinces and municipalities to implement the Expanded Public Works Programme. Infrastructure grants to provinces and municipalities now total R8,3 billion in 2004/05 rising to R10,1 billion by 2006/07.
- Health gets a further R2 070 million to implement the treatment plan for people infected with Aids. Preventative programmes aimed at the youth are also strengthened.
- Grants to municipalities get a further R3 900 million for providing free basic services and extending the supply of water, sanitation, electricity and refuse removal services.
- Provinces get additional money for textbooks, stationery and equipment for poor schools. The national Department of Education gets a further R700 million for universities and technikons.
- This year, all poor children below the age of 11 will qualify for a child support grant. By 2005, all poor children below the age of 14 will qualify..
- With more money going towards land reform, the Department of Agriculture will also get R750 million to support farmers recently settled on land bought through the land restitution and land reform programmes.
- R6 billion is set aside to fund broad-based Black Economic Empowerment initiatives.
- Police will receive an additional R1 530 million for additional personnel, radio equipment and police stations, while the Department of Justice receives a further R475 million to improve the court system.
- Defence gets additional resources to conduct peacekeeping operations in the Democratic Republic of the Congo and Burundi.
- Home Affairs gets an additional R765 million to improve its services to citizens, especially in rural areas.

Issued by the National Treasury, Private Bag X115, Pretoria English continues on back page

’N GIDS TOT DIE ...

2004 BEGROTING

NASIONALE TESOURIE

Wat is die Nasionale Begroting?

Die nasionale Begroting is ’n uiteensetting van die Regering se inkomste- en bestedingsplanne en word elke jaar deur die Minister van Finansies aan die Parlement voorgelê. Dit beskryf hoe fondse wat deur belastings en lenings verkry word, bestee sal word ter verbetering van openbare dienste soos ondermeer onderwys, gesondheidsorg en misdaadbestryding. Die doel van die Begroting is om vir al die mense van Suid-Afrika ’n beter lewe te bou.

Investering in mense, bou van infrastruktuur en die stryd teen armoede

Met die herdenking van tien jaar van vryheid, het Suid-Afrikaners baie om op trots te wees. As ’n land, het ons ’n sterk groeiende ekonomie, openbare finansies word goed bestuur, die Regering se skuld is laag, inflasie het verlaag, en ons het ’n begroting wat die behoeftes van alle Suid-Afrikaners aanspreek, maar in besonder dié van behoeftiges. Ons het ’n samelewing geskep wat op die beginsels van gelykheid en geregtigheid gebaseer is, ons het vrede en stabiliteit vermag en ons het instellings opgerig met die oogmerk om benadeelde Suid-Afrikaners op te hef.

Maar daar is nog baie om te doen. Terwyl ons ekonomie ongeveer 2 miljoen werksgeleenthede oor die afgelope dekade geskep het, het die getal werklose mense toegeneem. Ons moet nog baie meer werksgeleenthede skep. Terwyl ons groot vordering met die verbetering van die lewens van baie mense gemaak het, het ons steeds ’n groot aantal Suid-Afrikaners wat in armoede lewe. Al het ons baie gedoen om ons samelewing veiliger te maak, moet ons nog baie doen om ’n meer sorgende samelewing te skep. Dit is hierdie visie wat die Regering oor die volgende tien jaar van demokrasie sal lei. Ons het ’n fondasie en ’n ekonomie gebou waarin ons nog meer hulpmiddele beskikbaar kan stel vir werkskepping en die stryd teen armoede.

Die 2004 Begroting bou op die prestasies van die afgelope tien jaar en stel ook die Regering se planne vir die volgende drie jaar. Hierdie planne sluit in:

- ’n Uitgebreide Openbare Werke Program wat ’n miljoen werksgeleenthede oor die volgende vyf jaar sal skep.
- Versterking van die gesondheidsstelsel om mense wat met Vigs lewe, te behandel.
- Die toename in die aantal polisie vrouens en mans na 150 000.
- Die versnelling van die oordrag van grond aan duisende Suid-Afrikaners.
- Voorsiening van meer skoolboeke en leermateriaal aan behoeftige skole.
- Verdere implementering van die kinder-onderhoudstoelaag aan kinders tot en met die ouderdom van 14 jaar.
- Voorsiening van fondse vir voedselverligting en die gevolge van droogte.
- Investering in infrastruktuur soos paaie, brue, spoorlyne, hawens, skole, gemeenskap-sentrums, lughawens, water-en rioolnetwerke en huise.

Oor die volgende drie jaar sal die Regering R1 050 miljard spandeer op die lewering van dienste aan mense. In 2004/05 sal die Regering R318 miljard spandeer waarvan 56 per sent aan die provinsies toegeken word, 5 per sent aan munisipaliteite en 39 per sent aan die nasionale regering. The groot spanderingsveranderinge op provinsiale vlak sluit in die voorsiening van anti-retroviralemiddels aan mense wat siek is met Vigs, addisionele fondse vir leermateriaal vir behoeftige skole, hulpmiddele om klein-skaal boere te ondersteun, en om meer kinders van ’n onderhoudstoelaag te voorsien.

Addisionele fondse sal aan nasionale departemente toegeken word vir meer polisiebeamptes, om die werking van die hofstelsel te verbeter, om meer paaie te bou en spoorlyne op te gradeer, om die herstruktuering van universiteite en technikons te befonds, en ook om die werksaamhede rondom die bewaring van vrede op die kontinent te lei wat deel is van die Regering se verbintenis aan die Nuwe Venootskap vir die Ontwikkeling van Afrika. Al drie vlakke van die Regering ontvang addisionele fondse vir die implementering van die Uitgebreide Openbare Werke Program. Munisipaliteite sal voortgaan met die voorsiening van basiese munisipale dienste soos water, elektrisiteit en vullisverwydering. Die Regering sal verder belê in die voorsiening van dienste aan dié wat nie tans aan die netwerke gekoppel is nie.

Hierdie Begroting form ’n balans tussen die investering in mense, die bou van infrastruktuur en inkomsteondersteuning vir die behoeftiges en weerloses. Deur hierdie balans reg te kry, sal die Regering bydra tot die groei van die ekonomie, die skepping van werksgeleenthede en die verligting van armoede.

Begrotingshoogtepunte

Belastingvoorstelle

- Persoonlike inkomstebelasting word met R4 biljoen besnoei om die negatiewe effek van inflasie op belastingbetalers te verwyder en om reële verligting aan lae- en middel inkomste werkers te voorsien. Persone wat minder as R32 222 per jaar verdien sal geen persoonlike inkomstebelasting betaal nie.
- Die renteinkomste-vrystelling verhoog van R10 000 na R11 000 vir persone jonger as 65 jaar en van R15 000 na R16 000 vir persone van 65 jaar en ouer.
- Die algemene brandstofheffing verhoog met 10 sent per liter en die Padongelukfondsheffing met ’n verdere 5 sent per liter wat ’n totale styging van 15 sent per liter in die brandstofbelasting met ingang van 7 April 2004 tot gevolg het.
- ’n Pakkie met 20 sigarette sal 64,3 sent meer kos, ’n 340 ml houer bier 4,3 sent meer, wyn 20,6 sent meer en spiritus 176 sent meer per 750 ml bottel. Hierdie belasting op alkohol en sigarette sal ’n verdere R1 450 miljoen vir spandering op dienste genereer.

Groot bestedingsveranderinge oor die volgende drie jare

- ’n Addisionele fondse word aan provinsies en munisipalitieite toegeken om die Uitgebreide Openbare Werke Program te implementeer. Infrastruktuurtoelae aan provinsies en munisipaliteite beloop R8,3 miljoen in 2004/05 met ’n styging na R10,1 .miljoen in 2006/7.
- Gesondheid ontvang ’n verdere R2 070 miljoen om die behandelingsplan vir persone met Vigs te implementeer. Voorkomende programme wat op jongmense gemik is, word ook versterk.
- Die Regering oormerk R500 miljoen van die gebeurlikheidsreserwe vir voedselverligting en nood watervoorsiening in droogte-geteisterde gebiede.
- Toelae aan munisipaliteite is nog steeds die vinnigste groeiende begrotingsitem met ’n verdere R3 900 miljoen wat vir die voorsiening van gratis basiese dienste, en die uitbreiding van die verskaffing van water, sanitasie, elektrisiteit en vullisverwydering oor die medium termyn toegeken word.
- Provinsies ontvang addisionele fondse vir handboeke, skryfbehoeftes en toerusting vir behoeftige skole. Die nasionale Departement van Onderwys ontvang ’n verdere R700 miljoen vir universiteite en technikons, dus styg die bedrag vir die herstruktuering van hoër onderwys na byna R3 miljard.
- Hierdie jaar kwalifiseer alle behoeftige kinders onder die ouderdom van 11 jaar vir ’n kinderonderhoudstoelaag. Teen 2005 beoog die Regering om alle behoeftige kinders onder die ouderdom van 14 jaar te bereik.
- Met meer fondse wat aan grondhervorming bestee sal word, ontvang die Departement van Landbou ook R750 miljoen om boere te ondersteun wat onlangs op grond gevestig is wat deur die grondrestitusie en grondhervormingsprogram gekoop is.
- R6 miljard word vir die befondsing van ’n aantal Swart Ekonomiese Bemagtigingsinisiatiewe geoormerk.
- Polisie sal ’n addisionele R1 530 miljoen vir addisionele personeel, radiotoerusting en polisiestasies ontvang terwyl die Departement van Justisie ’n verdere R475 miljoen ontvang om die werking van die hofstelsel te verbeter.
- Verdediging ontvang addisionele fondse om die werksaamhede rondom die bewaring van vrede in die Demokratiese Republiek van die Kongo en Burundi te lei.
- Binnelandse Sake ontvang ’n addisionele R765 miljoen om dienste aan burgers te verbeter, veral in landelike gebiede.

Sosiale toelae bereik nou 7 miljoen mense

Die Regering het in 2003 uitstekende vordering gemaak deur die uitbreiding van die kinderonderhoudstoelaag na kinders onder die ouderdom van nege jaar. Met inagneming van maatreëls om toegang tot alle sosiale toelaes te verbeter, is daar nou meer as 7 miljoen mense wat sosiale toelaes ontvang, insluitende die byna 4 miljoen wat die kinderonderhoudstoelaag ontvang. In 2004 sal die kinderonderhoudstoelaag uitgebrei word na behoeftige kinders onder die ouderdom van 11 jaar en in 2005 sal die toelaag vir alle behoeftige kinders onder die ouderdom van 14 ingestel word.

Hierdie jaar sal die maksimum ouderdom-en ongeskiktheidspensioen verhoog met R40 na R740 per maand. Die kinderonderhoudstoelaag is met R10 verhoog na R170 per maand. Die Regering neem verskeie stappe om die toegang tot toelaes vir die mees behoeftige mense te verbeter. Addisionele geld is aan die Departement van Sosiale Ontwikkeling toegeken om 'n agentskap op te rig om die direkte uitbetaling van sosiale toelaes oor te neem. Terwyl die verandering eers volgende jaar in werking sal tree, word werk reeds gedoen om die administrasie van toelaes in alle provinsies te verbeter. Boonop sal die Departement van Binnelandse Sake addisionele geld ontvang om hulle dienste aan die burgers te verbeter, veral in die landelike gebiede.

Die Regering implementer 'n Uitgebreide Openbare Werke Program

In April hierdie jaar, sal die Regering die Uitgebreide Openbare Werke Program (UOWP) implementeer. Hierdie is die grootste werkskeppings inisiatief wat nog deur die Regering onderneem is. Die doelwit van die program is om 1 miljoen werksgeleenthede te skep oor die volgende vyf jaar deur sekere tipes infrastruktuur projekte asook om dienste wat gebruik maak van mense eerder as masjiene te lewer.

Munisipaliteite en provinsies sal hoofsaaklik verantwoordelik wees om die program te implementer. Projekte sal die konstruksie van plaaslike of lae-volume paaie, water- en rioolslote asook sypaadjies insluit. Boonop sal die Regering die spandering op onderhoud van skole, klinieke en ander Regeringsgeboue verhoog. UOWP projekte wat fokus op die tuisversorging van mense wat deur HIV en Vigs geaffekteer is, kindersorgprojekte en ook omgewingsprojekte soos Grondbewaring en die uitroeing van uitheemse plantegroei teen die rivierbanke sal ingestel word.

Terwyl meeste van die werksgeleenthede net vir 'n beperkte tyd sal wees, sal die mense wat in diens geneem word basiese opleiding ontvang om hulle in staat te stel om in die toekoms permanente werk te bekom. Die Regering sal byna R20 miljard op die program spandeer oor die volgende vyf jaar.

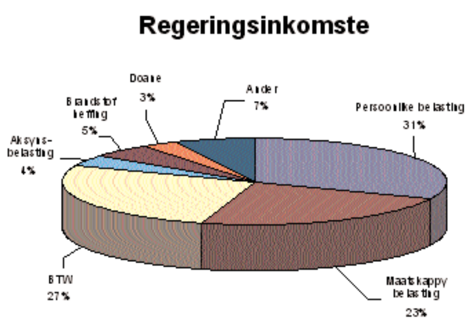

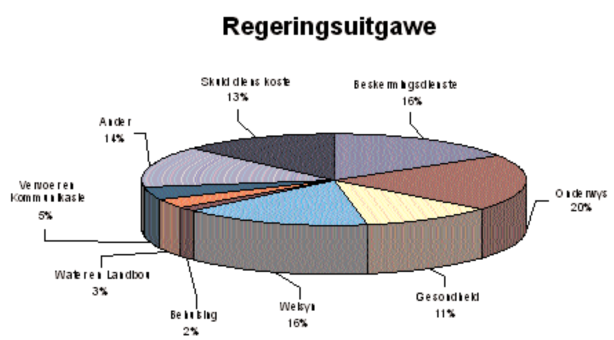

Vigs behandelingsplan word geimplementeer

Soos die Regering die stryd teen MIV en Vigs versterk, stel die Regering 'n omvattende behandelingsplan vir die mense wat siek is met Vigs bekend. Hierdie plan sal in alle provinsies en in alle distrikte geimplementeer word. Die Regering het 'n addisionele R2,1 miljard oor die volgende drie jaar beskikbaar gestel vir die aankoop van medikasie, voedsame bymiddels en toetsaparaat, asook om addisionele verpleegsters en dokters te huur om die program te administreer.

Terwyl dit 'n aantal jare sal neem om alle mense wat siek is met Vids te bereik, sal hierdie behandelingsprogram mense wat siek is met Vigs die geleentheid bied om hulle gesondheid te verbeter en hulle lewens te verleng. Dit is belangrik vir alle Suid-Afrikaners om vir die siekte getoets te word om sodoende toegang tot voorligting en behandeling te verkry.

Terwyl die Regering 'n behandelingsplan vir die slagoffers van Vigs bekendstel, sal die hoof fokus met die stryd teen MIV en Vigs nog steeds op voorkomende programme gemik wees, veral onder jongmense. Die verandering van seksuele gewoontes van alle Suid-Afrikaners is krities vir die oorwinning van ons oorlog teen Vigs.

Die Regering se antwoord op MIV en Vigs sluit ook n lewensvaardigheidsprogram in, wat aan skoolkinders aangebied word, en n tuis en gemeenskapsgebaseerde versorgingsprogram om mense te versorg wat deur die siekte aangetas is, veral kinders.

English continues on back page

Inquiries: Communications Directorate, Daleen Marais, Tel: (012) 315-5757, Web-site: www.treasury.gov.za

Social grants now reach 7 million people

In 2003, Government made excellent progress in extending the child support grant to children below the age of nine. Taking into account measures to improve access to all social grants, there are now over 7,4 million people on monthly social grants, including almost 4 million receiving the child support grant.

In 2004, the child support grant will be extended to poor children below the age of 11 and in 2005, the grant will be given to all poor children below the age of 14.

This year, the maximum old age and disability grant will go up by R40 to R740 a month. The child support grant is raised by R10 to R170 a month. Government is taking a number of steps to improve access to grants to people who genuinely deserve these grants.

Additional money is allocated to the Department of Social Development to set up an agency to take over the delivery of social grants directly. While this change will only begin next year, work is underway to improve the administration of grants in all provinces. In addition, the Department of Home Affairs will receive additional money to improve its services to citizens, especially in rural areas.

Government has also set aside R400 million a year to provide food relief for people affected by drought and rising basic food prices.

Government launches Expanded Public Works Programme

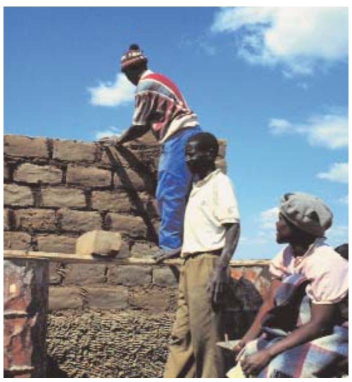

In April this year, Government will launch the Expanded Public Works Programme (EPWP). This is the largest job creating initiative to be undertaken by Government. The objective of the programme is to create 1 million jobs over the next five years through delivering certain types of infrastructure projects and other services using people rather than using machines.

Municipalities and provinces will mainly deliver this programme. Projects will include the construction of rural or low volume roads, water and sanitation trenches and sidewalks. In addition, Government will step up spending on the maintenance of schools, clinics and other Government buildings. EPWP projects will also be launched in the area of home-based care for people affected with HIV and Aids, childcare projects and in environmental projects like Land Care and clearing alien vegetation from the banks of rivers.

While most of the jobs created will be for a limited period, people employed will receive basic training that will allow them to use those skills to find jobs in future. Government will be spending almost R20 billion on this programme over the next five years.

Government Revenue

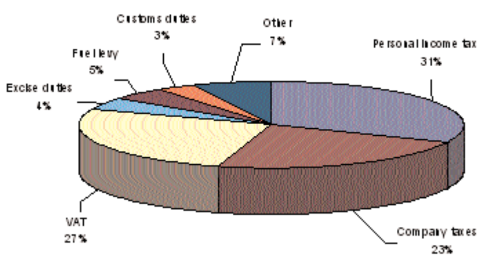

Government Expenditure

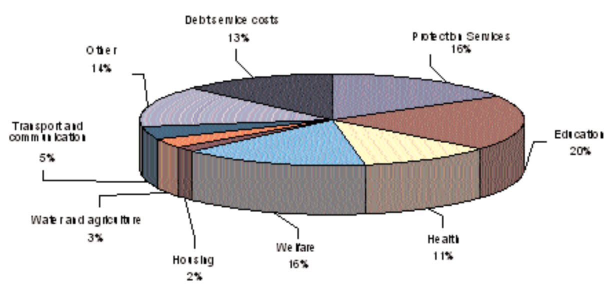

Aids treatment plan to be rolled out

As Government steps up the fight against HIV and Aids, Government is introducing a comprehensive treatment plan for people who are sick from Aids. This plan will be delivered across all nine provinces in all districts. Government has allocated an additional R2,1 billion over the next three years to purchase drugs, nutritional supplements and testing equipment and to hire additional nurses and doctors to administer this programme.

While it will take a number of years to reach all people who have Aids, this treatment programme will provide people sick with Aids with the means to improve their health and extend their lives. It is important for all South Africans to be tested for the disease so that they can get access to counselling and treatment.

While Government is introducing a treatment plan for Aids sufferers, the main focus of the fight against HIV and Aids will continue to be preventative programmes aimed particularly at young people. Changing the sexual behaviour of all South Africans is critical in winning our war on HIV and AIDS.

Government's response to HIV and AIDS also includes life-skills programme delivered to school children and a home and community-based care programme to care for people affected by the disease, particularly children.